

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΙΙΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Aenēas filius Anchīsae est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat.

β) Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω ελληνικές: σοσιαλισμός, ναυαγός, βεντάλια, ρήγας, σερενάτα.

Μονάδες 10

B. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

filius:	είναι.....	στο.....
Aeneae:	είναι.....	στο.....
regina:	είναι.....	στο.....
stellarum:	είναι.....	στα...../.....
modo:	είναι.....	στο.....

(μονάδες 10)

β) Aenēas filius Anchīsae est: Να μετατρέψετε το ρήμα σε ειδικό απαρέμφατο εξαρτώμενο από το Scriptor (=ο συγγραφέας) narrat.... (να δοθεί προσοχή στις απαραίτητες αλλαγές που συνοδεύουν την μετατροπή) (μονάδες 6). Να δικαιολογηθεί η πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (4 μονάδες).

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

15434-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. α) Ο Αινείας είναι γιος του Αγχίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και με δόλο την κυριεύουν. Ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία με τον Αγχίση, με το γιο του και τους συντρόφους του. Αλλά οι άνεμοι ταραάζουν το πέλαγος και φέρνουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η βασίλισσα Διδώ θεμελιώνει μια καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας διηγείται στη βασίλισσα από την αρχή τους δόλους των Ελλήνων.

β) Μια ξάστερη νύχτα είχε πάθει ξαφνικά έκλειψη η σελήνη· τρόμος είχε πιάσει/καταλάβει τις ψυχές των στρατιωτών από (αυτό) το ξαφνικό παράξενο και φοβερό θέαμα και ο στρατός είχε χάσει το ηθικό του. Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος πραγματεύτηκε/μίλησε για τη φύση του ουρανού και τη στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης και με αυτό τον τρόπο έστειλε το στρατό πρόθυμο/με αναπτρωμένο το ηθικό στη μάχη.

B. 2. σοσιαλισμός → sociis

ναυαγός → navigat

βεντάλια → venti

ρήγας → regina

σερενάτα → serena

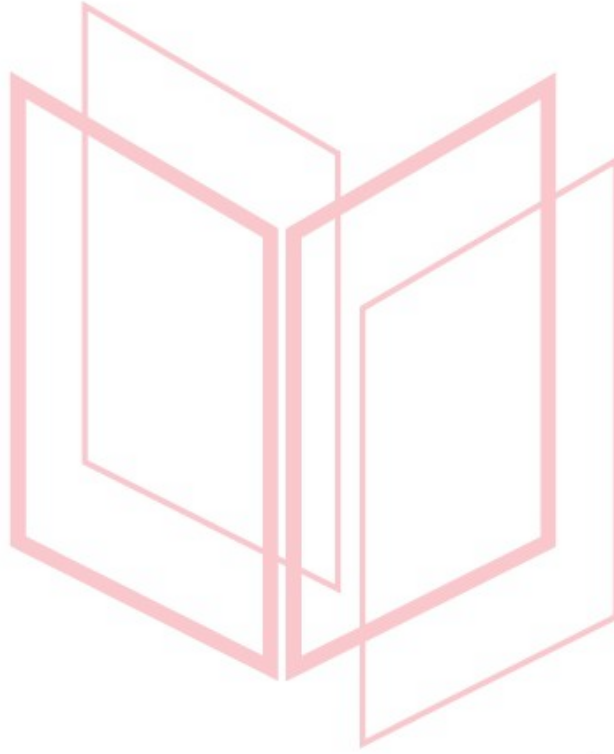
B.6. α)

filius:	Είναι κατηγορούμενο στο Aeneas (μέσω του συνδετικού ρήματος est)
Aeneae:	Είναι γενική κτητική στο patria
regina:	Είναι ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, παράθεση στο Dido
stellarum:	Είναι γενική υποκειμενική στα statu και motibus
modo:	Είναι αφαιρετική οργανική του τρόπου στο misit

β) Scriptor narrat Aenēam/Aenēan filium Anchīsae esse.

15434-Λύση

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική πτώση, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία. (narrat →Υ scriptor / esse→Υ Aeneam/Aenean)

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ VI**ΚΕΙΜΕΝΟ**

α) Aenēas filius Anchīsaē est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat.

β) Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης A με τις ελληνικές λέξεις της στήλης B με τις οποίες είναι ετυμολογικά συγγενείς (δύο λέξεις της στήλης B περισσεύουν).

A	B
oppugnant	μάχομαι
sociis	ἔνευ
navigat	σοσιαλιστικός
sine	δεσπότης
possumus	ανοχή
	πυγμή
	ναυτικός

Μονάδες 10

B. 6. α. Να εντοπίσετε τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων:

filius	είναι στο
cum Anchīsā	είναι στο
sine mente	είναι στο
magistrātus	είναι στο
esse	είναι στο

Μονάδες 10

B. 6. β. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant: αφού χωρίσετε σε προτάσεις την περίοδο (Μονάδες 2), να την ξαναγράψετε τρέποντας τη σύνταξη από ενεργητική σε παθητική (Μονάδες 8).

Μονάδες 10**Μονάδες 20**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

α) Ο Αινείας είναι γιος του Αγχίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και την κυριεύουν με δόλο. Ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία με τον Αγχίση, με τον γιο (του) και με τους συντρόφους (του). Αλλά οι άνεμοι ταραάζουν τη θάλασσα και (μετα)φέρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ η βασίλισσα θεμελιώνει/ιδρύει (μια) καινούρια πατρίδα.

β) Ο νους και η ψυχή και η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται (είναι τοποθετημένα) στους νόμους. Όπως τα σώματά μας (δεν υπάρχουν/δεν στέκονται) χωρίς την ψυχή, έτσι και η πολιτεία δεν στέκεται (δεν υπάρχει) χωρίς τον νόμο. Οι αρχές (άρχοντες) είναι θεράποντες των νόμων, οι δικαστές είναι ερμηνευτές των νόμων και, τέλος, όλοι εμείς είμαστε υπηρέτες των νόμων· γιατί έτσι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

B. 2) oppugnant → πυγμή

sociis → σοσιαλιστικός

navigat → ναυτικός

sine → ἄνευ

possumus → δεσπότης

B. 6. α)

filius	είναι κατηγορούμενο στο Aenēas μέσω του συνδετικού ρήματος est
cum Anchīsā	είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο ρήμα navigat
sine mente	είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της έλλειψης/εξαίρεσης στο εννοούμενο ρήμα non stant
magistrātus	είναι υποκείμενο στο ρήμα sunt
esse	είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα possumus

β) Graeci Troiam oppugnant, (Graeci Troiam) dolo expugnant: δυο κύριες προτάσεις κρίσεως, εκφέρονται με Οριστική μετατροπή σε παθητική φωνή: Troia a Graecis oppugnatur et dolo expugnatur.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙΙ**ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) Aenēas filius Anchīsae est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat.

β) Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentīnum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις παρακάτω λέξεις του κειμένου της Α' στήλης με τις ελληνικές λέξεις της Β' στήλης με τις οποίες είναι ετυμολογικά συγγενείς (δύο λέξεις της στήλης Β περισσεύουν).

A	B
dolo	αίνιγμα
navigat	μάδημα
nocte	μοδάτος
motibus	ολονύκτιος
modo	άδολος
	μοτοποδήλατο
	ναύτης

Μονάδες 10

15864

Β. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

dolo:	είναι.....	στο.....
pontum:	είναι.....	στο.....
regina:	είναι.....	στο.....
nocte:	είναι.....	στο.....
militum:	είναι.....	στο.....

(μονάδες 10)

β) Sed venti pontum turbant : Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη στην παθητική (6 μονάδες) και να δικαιολογηθεί η μορφή του ποιητικού αιτίου (4 μονάδες).

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15864-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A. α) Ο Αινείας είναι γιος του Αγκίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και με δόλο την κυριεύουν. Ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία με τον Αγκίση, με το γιο (του) και τους συντρόφους (του). Αλλά οι άνεμοι ταράζουν τη θάλασσα και φέρνουν/παρασύρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει/ιδρύει καινούρια πατρίδα.

β) Μια ξάστερη νύχτα η σελήνη ξαφνικά είχε χαθεί / είχε πάθει έκλειψη· τρόμος είχε πιάσει/καταλάβει τις ψυχές των στρατιωτών από (αυτό) το ξαφνικό παράξενο και φοβερό θέαμα και ο στρατός είχε χάσει το ηθικό του. Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος πραγματεύτηκε / μίλησε για τη φύση του ουρανού και τη στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης και με αυτό τον τρόπο έστειλε το στρατό πρόθυμο/με αναπτερωμένο το ηθικό στη μάχη.

B. 2. dolo→άδολος

navigat→ναύτης

nocte→ολονύκτιος

motibus→μοτοποδήλατο

modo→μοδάτος

6. α)

dolo:	Είναι αφαιρετική οργανική του τρόπου	στο expugnant
pontum:	Είναι αντικείμενο	στο turbant
regina:	Είναι ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, παράθεση	στο Dido
nocte:	Είναι αφαιρετική του χρόνου	στο defecerat
militum:	Είναι γενική κτητική	στο animos

β) Sed pontus turbatur ventis.

Το ποιητικό αίτιο τίθεται σε απρόθετη αφαιρετική, γιατί πρόκειται για άψυχο.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ VIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna exspirat.

α) Gaius Plinius Cornēlio Tacito suo salūtem. Ridēbis. Ego tres apros ferōces cēpi. «Ipse? » interrogābis. Ipse. Ad retia sedēbam; erat in proximo non venabulum sed stilus et pugillāres; cogitābam aliquid enotabamque; etsi retia vacua, plēnas tamen cēras habēbam. Silvae et solitudo sunt magna incitamenta cogitatiōnis.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2.

Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α μια από τις δυο νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β που προτείνονται, με την οποία να είναι ετυμολογικά συγγενής.

A	B
venti	i. βέλος ii. βεντάλια
navigat	i. ναύτης ii. νεωτερισμός
ferōces	i. θηρίο ii. φυγή
sedēbam	i. σήμα ii. έδρα
plēnas	i. πλήθος ii. πλέκω

Μονάδες 10

B. 6. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις::

in Africam	Είναι.....στο.....
regīnae	Είναι.....στο.....
Denique	Είναι.....στο.....
vacua	Είναι.....στο.....

17148

magna

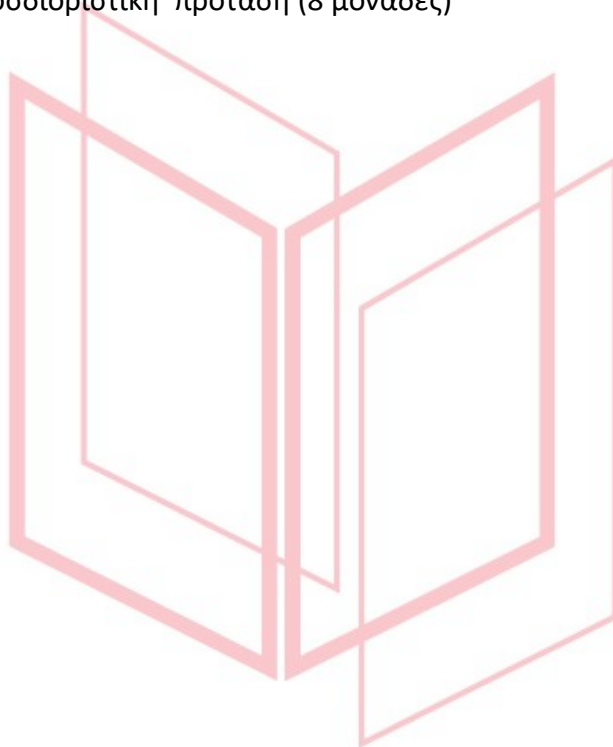
Είναι.....στο.....

Μονάδες 10

β) Ego tres apros ferōces cēri: Αφού προσδιορίσετε τη συντακτική θέση του apros (2 μονάδες), να μετατρέψετε τον επιθετικό προσδιορισμό feroces σε αναφορική προσδιοριστική πρόταση (8 μονάδες)

Μονάδες 10

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17148-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. α) Αλλά οι άνεμοι ταραάζουν τη θάλασσα και φέρνουν/παρασούρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει/ιδρύει καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται στη βασίλισσα από την αρχή την ενέδρα/τον δόλο/το τέχνασμα των Ελλήνων. Η βασίλισσα ερωτεύεται/αγαπά τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τέλος, ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία και η βασίλισσα ξεψυχά/πεθαίνει.

β) Ο Γάιος Πλίνιος στέλνει τις ευχές του στον φίλο του Κορνήλιο Τάκιτο. Θα γελάσεις. Εγώ έπιασα τρεις άγριους κάπρους/τρία φοβερά αγριογούρουνα. «Ο ίδιος;» θα ρωτήσεις. Ο ίδιος. Καθόμουν κοντά/δίπλα στα δίχτυα πλάι μου δεν υπήρχε η κυνηγετική λόγχη, αλλά η γραφίδα και πλάκες αλειμμένες με κερί σκεφτόμουν κάτι και κρατούσα σημειώσεις αν και (είχα) άδεια τα δίχτυα (παρόλο που είχα τα δίχτυα άδεια), όμως είχα γεμάτες τις κέρινες πλάκες (μου). Τα δάση και η μοναξιά είναι μεγάλα ερεθίσματα της σκέψης.

B.2

A	B
venti	i. βέλος ii. βεντάλια
navigat	i. ναύτης ii. νεωτερισμός
ferōces	i. θηρίο ii. φυγή
sedēbam	i. σήμα ii. έδρα
plēnas	i. πλήθος ii. πλέκω

B. 6. α) Να συμπληρώσετε τον ακόλουθο πίνακα:

in Africam	Είναι εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός τόπου που δηλώνει κατεύθυνση στο portant
reginae	Είναι έμμεσο Αντικείμενο στο renarrat.
Denique	Είναι επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου στο navigat
vacua	Είναι Κατηγορούμενο στο retia
magna	Είναι ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο incitamenta

β) apros: αντικείμενο στο ceri

apros, qui erant feroces (λόγω του ceri που είναι ιστορικός χρόνος)

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Sed venti pontum turbant et Aenean in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna expīrat.

β) Sulpicius Gallus legātus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat. Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη του κειμένου της στήλης Α μια από τις τρεις ελληνικές λέξεις της στήλης Β που είναι ετυμολογικά συγγενής.

regina	ρήγας
	ρίγος
	ρήγμα
navigat	ναυσιπλοΐα
	αυτοκρατορία
	άφταστος
nocte	νηστικός
	νυκτερινός
	νηκτικός
motibus	μοτοποδήλατο
	μεταφορικός
	μετακίνηση
pugnam	πυκνότητα

18830

	πυξίδα
	πυγμαχία

Μονάδες 10

Β. 6. α) Να εντοπίσετε το ρήμα και να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπόλοιπους όρους στην παρακάτω περίοδο λόγου: *Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat.*

	Είναι το ρήμα της πρότασης
	Είναι.....στο.....
	Είναι.....στο.....
	Είναι.....στο.....
	Είναι.....στο.....

(μονάδες 10)

β) Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση «*Ibi Didō regīna novam patriam fundat*» σε απαρεμφατική με εξάρτηση από το «*Vergilius narrat...*», κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές (6 μονάδες). Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (4 μονάδες).

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18830-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

α) Αλλά (οι) άνεμοι (ανα)ταράζουν τη θάλασσα (το πέλαγος) και μεταφέρουν (φέρνουν) τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ η βασίλισσα θεμελιώνει / ιδρύει μια καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται (διηγείται) από την αρχή στην βασίλισσα την ενέδρα / δόλο / το τέχνασμα (τους δόλους) των Ελλήνων. Η βασίλισσα αγαπά (ερωτεύεται) τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τέλος (τελικά) ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία και η βασίλισσα πεθαίνει / ξεψυχά.

β) Ο Σουλπίκιος Γάλλος ήταν ύπαρχος του Λεύκιου Αιμίλιου Παύλου, ο οποίος διεξήγαγε πόλεμο (πολεμούσε) εναντίον του βασιλιά Περσέα. (Μια) ξάστερη /καθαρή νύχτα η σελήνη ξαφνικά είχε χαθεί / είχε πάθει έκλειψη (έγινε ξαφνικά έκλειψη σελήνης)· εξαιτίας του ξαφνικού παράξενου και φοβερού θεάματος τρόμος είχε εισχωρήσει / καταλάβει / πιάσει τις ψυχές των στρατιωτών και ο στρατός είχε χάσει την αυτοπεποίθησή / εμπιστοσύνη / το ηθικό (του). Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος πραγματεύτηκε / μίλησε για την φύση του ουρανού και για την στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης και μ' αυτό τον τρόπο έστειλε το στρατό πρόθυμο / με αναπτρωμένο ηθικό στην μάχη.

B. 2.

A'	B'
regina	ρήγας
navigat	ναυσιπλοΐα
nocte	νυχτερινός
motibus	μοτοποδήλατο
pugnam	πυγμαχία

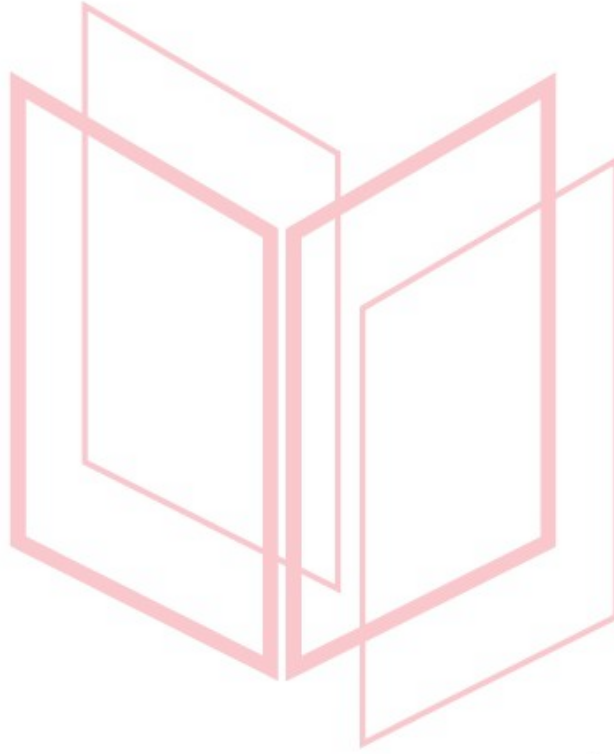
B. 6. α)

renarrat	Είναι το ρήμα της πρότασης
Aenēas	Είναι υποκείμενο στο ρήμα renarrat
insidias	Είναι άμεσο αντικείμενο στο ρήμα renarrat
Graecōrum	Είναι γενική υποκειμενική στο insidias
regīnae	Είναι έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα renarrat

18830-Λύση

β) Vergilius narrat ibi Didonem reginam novam patriam fundare.

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *Didonem* βρίσκεται σε πτώση αιτιατική, καθώς υπάρχει ετεροπροσωπία. Σε αιτιατική πτώση βρίσκεται και το *reginam*, που λειτουργεί ως ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (παράθεση) στο υποκείμενο του απαρεμφάτου *fundare*, *Didonem*.

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ VΙΙ**ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) Aenēas filius Anchīsae est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat.

β) Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventāre audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavēre debetis; hostes enim de collibus advolāre solent et caedem militum perpetrāre possunt».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της Α΄ στήλης με τις λέξεις της Β΄ στήλης που έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Β΄ στήλης δεν σχετίζονται ετυμολογικά με λέξεις της Α΄ στήλης:

A	B
1. dolo	i. ναυαγός
2. sociis	ii. δουλειά
3. navigat	iii. βερμπαλισμός
4. verbis	iv. πόρος
5. importāre	v. σοσιαλιστής
	vi. σοκολάτα
	vii. δόλιος

Μονάδες 10

B.6. α) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες κυκλώνοντας ανάλογα.

i. Anchīsae: Κατηγορούμενο στο filius

Σ-Λ

18864

- ii. cum sociis: Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει συνοδεία. Προσδιορίζει το navigat. Σ-Λ
- iii. ad Italiam: Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο. Προσδιορίζει το navigat. Σ-Λ
- iv. venti: Υποκείμενο στο ρήμα turbant Σ-Λ
- v. regīna: Υποκείμενο στο ρήμα fundat Σ-Λ
- vi. insidias: Άμεσο αντικείμενο στο renarrat Σ-Λ
- vii. importāre: Υποκείμενο στο iubet Σ-Λ
- viii. Hostes (το πρώτο): Υποκείμενο στο audio Σ-Λ
- ix. cavēre: Αντικείμενο στο debetis. Σ-Λ
- x. caedem: Αντικείμενο στο perpetrāre Σ-Λ

(Μονάδες 10)

β) Οι όροι όσων προτάσεων χαρακτηρίστηκαν ως λανθασμένες να χαρακτηριστούν με τη σωστή συντακτική αναγνώριση δηλώνοντας και τον όρο που προσδιορίζουν.

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18864-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. α) Ο Αινείας είναι γιος του Αγκίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και την κυριεύουν με δόλο. Ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία με τον Αγκίση, με τον γιο (του) και με τους συντρόφους (του). Αλλά οι άνεμοι ταράζουν τη θάλασσα και φέρνουν/παρασύρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει/ιδρύει καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται στη βασίλισσα από την αρχή την ενέδρα/τον δόλο/το τέχνασμα των Ελλήνων.

β) Διατάζει/δίνει εντολή σ' όλους τους διοικητές των λεγεώνων να φέρουν το σιτάρι μέσα στο στρατόπεδό (τους). Συμβουλεύει τους στρατιώτες (του) με αυτά τα λόγια: «Πληροφορούμαι ότι οι εχθροί πλησιάζουν· οι ανιχνευτές μας αναγγέλλουν ότι αυτοί είναι κοντά. Οφείλετε/Πρέπει να προσέχετε/να φυλάγεστε από τη δύναμη των εχθρών· γιατί οι εχθροί συνηθίζουν να (εξ)ορμούν από τους λόφους και μπορούν να διαπράξουν σφαγή των στρατιωτών/να κατασφάζουν τους στρατιώτες».

B.2.

1 – vii

2 – v

3 – i

4 – iii

5 – iv

B.6. α)

i. ΛΑΘΟΣ

ii. ΣΩΣΤΟ

iii. ΛΑΘΟΣ

iv. ΣΩΣΤΟ

v. ΛΑΘΟΣ

vi. ΣΩΣΤΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

αθιμπινίσις

18864-Λύση

vii. ΛΑΘΟΣ

viii. ΛΑΘΟΣ

ix. ΣΩΣΤΟ

x. ΣΩΣΤΟ

β)

i. Anchīsae: Κατηγορούμενο γενική κτητική στο filius

iii. ad Italiā: Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει θέση κίνηση σε τόπο. Προσδιορίζει το navigat.

v. regīna: Υποκείμενο στο ρήμα fundat Παράθεση στο Didō

vii. importāre: Έμμεσο αντικείμενο στο iubet

viii. Hostes (το πρώτο): Υποκείμενο στο audio-adventāre

αθηνάϊκων

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19836

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna exspīrat.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να βρείτε στα αποσπάσματα μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: βεντάλια, τουρμπίνα, ναύκληρος, μεγάλος, φάτσα.

Μονάδες 10

B. 6. α) «Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.»: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά πέντε (5) επιρρηματικούς προσδιορισμούς (εμπρόθετους προσδιορισμούς, επιρρήματα, πλάγιες πτώσεις ουσιαστικών). (μονάδες 5) Να καταγράψετε, επίσης, τους όρους στους οποίους αναφέρονται. (μονάδες 5)

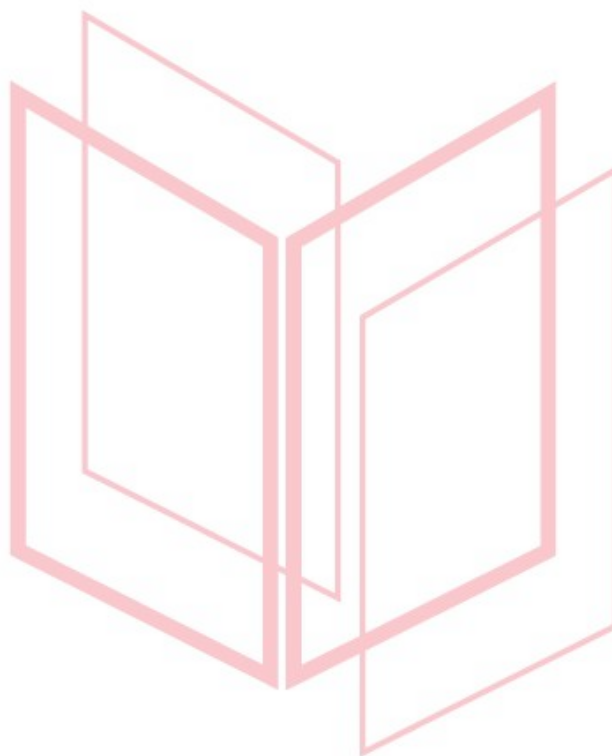
(μονάδες 10)

β) «Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.»: Να εντοπίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 2) και να αναγνωρίσετε το είδος (μονάδες 2) και τον συντακτικό της ρόλο (μονάδες 2). Να σχολιάσετε, επίσης, τον σύνδεσμο με τον οποίο εισάγεται (μονάδα 1), σε συνδυασμό με την εκφορά της (μονάδα 1) και τα

19836

μόρια/επιρρήματα (στην κύρια και στη δευτερεύουσα) που συνήθως τον συνοδεύουν (μονάδες 2).

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθλημπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

19836-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. α) Αλλά (όμως) οι άνεμοι (ανα)ταράσσουν τη θάλασσα (το πέλαγος) και (μετα)φέρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει (ιδρύει) μια καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται (διηγείται) από την αρχή στη βασίλισσα τον δόλο (τους δόλους) των Ελλήνων. Η βασίλισσα ερωτεύεται (αγαπάει) τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τέλος (Τελικά), ο Αινείας πλέει στην Ιταλία και η βασίλισσα πεθαίνει (ξεψυχάει).

β) Μετά τον Ακτιακό Πόλεμο (Μετά τη ναυμαχία του Ακτίου), ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στον στρατό του Μάρκου Αντωνίου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει (πριν καλά καλά παραδώσει) στον ύπνο την ταραγμένη ψυχή του, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε σε αυτόν ένα φρικτό θέαμα (μια φρικτή μορφή). Νόμιζε πως ερχόταν προς αυτόν (προς το μέρος του) ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος (ανάστημα) και βρώμικο πρόσωπο (βρώμικη όψη), όμοιος με μορφή (είδωλο) νεκρού. Μόλις τον είδε (κοίταξε) ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να ακούσει (πληροφορηθεί) το όνομά του.

B. 2.

βεντάλια → venti

τουρμπίνα → turbant

ναύκληρος → navigat

μεγάλος → magnitudinis

φάτσα → facie

B. 6. α) Οι μαθήτριες/τές μπορούν να αναφέρουν πέντε από τους παρακάτω επιρρηματικούς προσδιορισμούς:

post bellum → εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο confugit (δηλώνει τη χρονική ακολουθία)

in exercitu → εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατάστασης στο fuerat

Athenas → απρόθετη αιτιατική που δηλώνει την κίνηση σε τόπο στο confugit

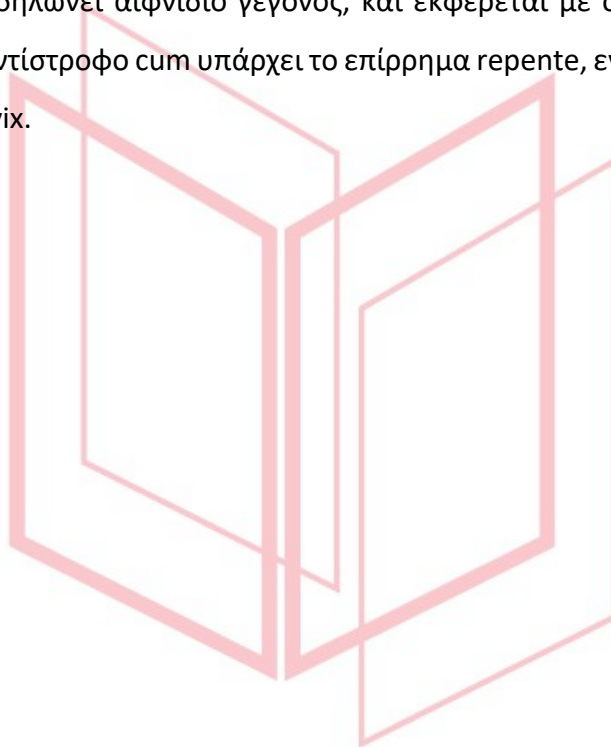
ibi → επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο dederat

vix → επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο dederat

19836-Λύση

repente → επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο apparuit

β) «cum repente apparuit ei species horrenda»: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης «Ibi vix animum sollicitum somno dederat». Εισάγεται με τον αντίστροφο σύνδεσμο cum, γιατί δηλώνει αιφνίδιο γεγονός, και εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (apparuit). Μετά τον αντίστροφο cum υπάρχει το επίρρημα repente, ενώ στην κύρια πρόταση υπάρχει το επίρρημα vix.

αθηνάμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Sed venti pontum turbant et Aenean in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna expīrat.

β) L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?» «Mi pater» respondit illa «Persa periit».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B. 2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη του κειμένου της στήλης Α μια από τις τρεις ελληνικές λέξεις της στήλης Β που είναι ετυμολογικά συγγενής.

venti	βεντέτα
	βεντάλια
	βενζίνη
pontum	ποντοπόρος
	ποταπός
	πόνος
domum	οικοδομή
	ντομάτα
	ντόμινο
vesperum	εσπερινός
	βεσιτάριο
	σπουδές
pater	πατρικός

20035

	πατάρι
	πατάτα

Μονάδες 10

Β. 6. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

lbi:	είναι..... στο.....
rege:	είναι..... στο.....
eam:	είναι..... στο.....
tibi:	είναι..... στο.....
mi:	είναι..... στο.....

(μονάδες 10)

β) Ibi Didō regīna novam patriam fundat: Να μετατρέψετε τη ενεργητική σύνταξη της πρότασης στην αντίθετή της.

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

20035-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

α) Αλλά (όμως) (οι) άνεμοι (ανα)ταράζουν τη θάλασσα (το πέλαγος) και μεταφέρουν (φέρνουν) τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει / ιδρύει μια καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται (διηγείται) από την αρχή στην βασίλισσα την ενέδρα / δόλο / το τέχνασμα (τους δόλους) των Ελλήνων. Η βασίλισσα αγαπά (ερωτεύεται) τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τέλος (τελικά) ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία και η βασίλισσα πεθαίνει / ξεψυχά.

β) Στον Λεύκιο Αιμίλιο Παύλο ύπατο (που είχε εκλεγεί ύπατος) για δεύτερη φορά έλαχε να διεξάγει (κάνει) πόλεμο εναντίον του βασιλιά Περσέα (με τον βασιλιά Περσέα). Όταν επέστρεψε (Μόλις γύρισε) στο σπίτι (του) το βραδάκι, η κορούλα του η Τέρτια, η οποία (που) τότε ήταν πάρα πολύ μικρούλα, έτρεξε στην αγκαλιά του πατέρα (της). Ο πατέρας έδωσε στην κόρη ένα φιλί (τη φίλησε) αλλά παρατήρησε ότι αυτή ήταν λιγάκι θλιμμένη (στενοχωρημένη). «Τι συμβαίνει» («Τι τρέχει») είπε (ρώτησε) «Τέρτιά μου; Γιατί είσαι θλιμμένη; Τι σου συνέβη;» «Πατέρα μου» («Μπαμπά μου») απάντησε εκείνη «Ο Πέρσης πέθανε».

B.2.

venti	βεντέτα
	βεντάλια
	βενζίνη
pontum	ποντοπόρος
	ποταπός
	πόνος
domum	οικοδομή
	ντομάτα
	ντόμινο
vesperum	εσπερινός
	βεσιάριο
	σπουδές
pater	πατρικός
	πατάρι
	πατάτα

20035-Λύση

B. 6. α)

lbi:	είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου στο ρήμα fundat
rege:	είναι ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, παράθεση, στο Perse
eam:	είναι υποκείμενο του απαρεμφάτου esse, ετεροπροσωπία
tibi:	είναι δοτική προσωπική (ηθική) στο ρήμα accidit
mi:	είναι επιθετικός προσδιορισμός στο pater

β) Ibi a Didone reginā nova patria fundatur.

αθηνάϊσιν

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ Ι, ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Ovidius poëta in terrā Ponticā exulat. Epistulas Rōmam scriptitat. Epistulae plenae querelārum sunt. Rōmam desiderat et fortūnam adversam deplōrat. Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā. Poëtam curae et miseriae excruciant. Epistulis contra iniuriam repugnat. Musa est unica amīca poëtae.

β) Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να βρεθεί με ποια λέξη των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής:

ποιητικότητα, υπερπόντιος, πληθυσμιακός, ναυτιλία, πατρώος

Μονάδες 10

B.6.α) Να αντιστοιχίσετε τους όρους της στήλης Α με τον συντακτικό τους ρόλο στη στήλη Β. Στη στήλη Β υπάρχουν πέντε συντακτικοί ρόλοι που δεν αντιστοιχούν σε κάποιον από τους όρους της στήλης Α.

A	B
1. querelarum	i. Άμεσο αντικείμενο στο renarrat
2. amica	ii. Γενική υποκειμενική στο plenae
3. dolo	iii. Απρόθετη αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στο expugnant
4. regina	iv. Έμμεσο αντικείμενο στο renarrat
5. insidias	v. Κατηγορούμενο στο Musa μέσω του συνδετικού ρήματος est
	vi. Γενική αντικειμενική στο plenae
	vii. Ομοιόπτωτος προσδιορισμός, επεξήγηση στο Dido
	viii. Κατηγορούμενο στο poetae μέσω του συνδετικού ρήματος est
	ix. Απρόθετη αφαιρετική (οργανική) της ιδιότητας στο expugnant

20356

χ. Ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο Dido

(Μονάδες 10)

β) Να εντοπίσετε στα αποσπάσματα πέντε προσδιορισμούς του τόπου (π.χ. εμπρόθετοι προσδιορισμοί με την ίδια ή διαφορετική πρόθεση, τοπικά επιρρήματα, πλάγιες πτώσεις ουσιαστικών) (Μονάδες 5) και να τους χαρακτηρίσετε συντακτικά αναφέροντας και τον όρο που προσδιορίζει ο καθένας (Μονάδες 5).

(Μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

20356-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

α) Ο Οβίδιος ο ποιητής είναι εξόριστος στην Ποντική γη/στη γη του Εύξεινου Πόντου. Γράφει συχνά επιστολές/γράμματα προς τη/στη Ρώμη. Οι επιστολές (του) είναι γεμάτες παράπονα. Επιθυμεί τη Ρώμη και θρηνεί/κλαίει την αντίξοη/κακή τύχη (του). Αφηγείται/διηγείται για τους βάρβαρους κατοίκους και για την παγωμένη γη. Οι έγνοιες και οι δυστυχίες βασανίζουν τον ποιητή. Με τις επιστολές (του) αντιμάχεται την αδικία/πολεμάει ενάντια στην αδικία. Η Μούσα είναι η μοναδική φίλη του ποιητή.

β) Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και την κυριεύουν με δόλο. Ο Αινείας με τον Αγχίση, με τον γιο (του) και με τους συντρόφους (του) πλέει προς την Ιταλία. Αλλά/όμως οι άνεμοι ταραάζουν τη θάλασσα/το πέλαγος και (μετα)φέρουν/παρασύρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ, η βασίλισσα, θεμελιώνει/ιδρύει (μια) νέα/καινούργια πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται/διηγείται από την αρχή στη βασίλισσα την ενέδρα/τους δόλους των Ελλήνων.

B.2.

ποιητικότητα → *poeta, poetam, poetae*

υπερπόντιος → *Pontica, pontum*

πληθυσμακός → *plena*

ναυτιλία → *navigat*

πατρώος → *patriam*

B.6.α)

1. vi

2. v

3. iii

4. x

5. i

β)

in terrā: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της στάσης σε τόπο στο *exulat*

Romam: απρόθετη αιτιατική που δηλώνει κατεύθυνση/κίνηση σε τόπο στο *scriptitat*

ad Italiam: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατεύθυνσης/κίνησης σε τόπο στο *navigat*

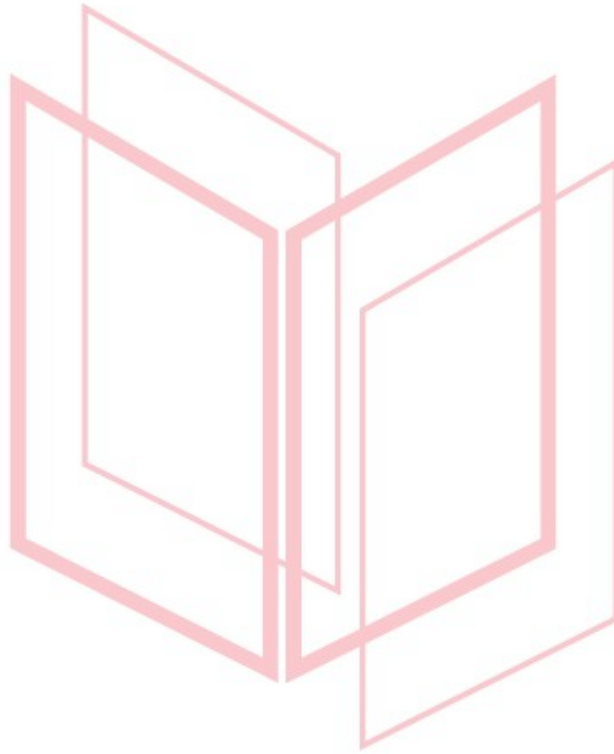
in Africam: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατεύθυνσης/κίνησης σε τόπο στο *portant*

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

αθημπινίσις

20356-Λύση

Ibi: επιρρηματικός προσδιορισμός της στάσης σε τόπο στο fundat

αδιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna expirat.

β) Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habetur.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β΄ που είναι ετυμολογικά συγγενείς με τις λατινικές λέξεις της στήλης Α΄. Πέντε λέξεις της στήλης Α΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. pontum	i. ναυσιπλοΐα
2. portant	ii. πεζικό
3. novam	iii. λακτόζη
4. navigat	iv. υπερπόντιος
5. agricultūrae	v. ρίγος
6. lacte	
7. carne	
8. frigidissimis	
9. potestāte	
10. pedibus	

Μονάδες 10

B.6.α.) Να βρείτε τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων των κειμένων που σας δόθηκαν:

1. regīnae	είναι στο
2. Graecōrum	είναι στο
3. caseo	είναι στο

20735

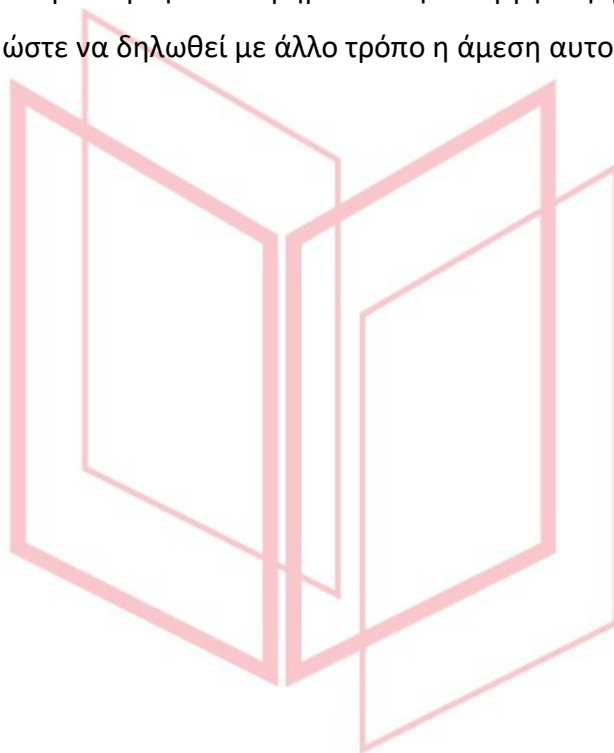
4. Locis	είναι στο
5. iners	είναι στο

(μονάδες 10)

β) «(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur» και «[...] in fluminibus lavantur»: στις παραπάνω προτάσεις, να μετατρέψετε τα ρήματα στην ενεργητική φωνή και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλωθεί με άλλο τρόπο η άμεση αυτοπάθεια.

(μονάδες 10)

Μονάδες 20

αθλημπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

20735-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Α.α) Αλλά οι άνεμοι ταράζουν τη θάλασσα και (μετα)φέρουν/παρασύρουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η Διδώ η βασίλισσα ιδρύει/ θεμελιώνει νέα πατρίδα. Ο Αινείας αφηγείται από την αρχή τις ενέδρες/ τους δόλους/τα τεχνάσματα των Ελλήνων. Η βασίλισσα αγαπάει τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τελικά ο Αινείας πλέει στην Ιταλία και η βασίλισσα πεθαίνει/ξεψυχά.

β) Οι Γερμανοί δεν ασχολούνται με τη γεωργία· τρέφονται με γάλα, τυρί και κρέας. Στους πάρα πολύ παγωμένους τόπους (αν και ζουν σε περιοχές φοβερά παγωμένες) φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Κάθε φορά που η χώρα τους κάνει/η πολιτεία διεξάγει πόλεμο, εκλέγονται αρχές (άρχοντες) με εξουσία ζωής και θανάτου. Στις ιππομαχίες συχνά πηδούν κάτω από τα άλογά (τους) και πολεμούν πεζοί: η χρήση των σελών θεωρείται πράγμα αισχρό και μαλθακό.

B.2. 1. pontum → iv. υπερπόντιος

4. navigat → i. ναυσιπλοΐα

7. lacte → iii. λακτόζη

8. frigidissimis → v. ρίγος

10. pedibus → ii. πεζικό

B.6.α.)

1. regīnae	είναι έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα renarrat.
2. Graecōrum	είναι γενική υποκειμενική (ετερόπτωτος προσδιορισμός) στη λέξη insidias.
3. caseo	είναι αφαιρετική οργανική του μέσου στο ρήμα nutriuntur.
4. Locis	είναι απρόθετη αφαιρετική (τοπική) της στάσης σε τόπο στο ρήμα habent. Ο προσδιορισμός του τόπου εκφέρεται απρόθετα γιατί συνοδεύεται από επιθετικό προσδιορισμό (frigidissimis). Βλ. Αχ. Τζάρτζανος, <i>Λατινική Γραμματική Γ' Γενικού Λυκείου</i> , παράγρ. 147, υποσημείωση 2.
5. iners	είναι ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός

20735-Λύση

στη λέξη res.

β) Στις φράσεις «(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur» και «[...] (Germani) in fluminibus lavantur» για να δηλωθεί άμεση αυτοπάθεια στην ενεργητική φωνή χρησιμοποιείται η προσωπική αντωνυμία σε πτώση αιτιατική, ελλείψει της αυτοπαθητικής αντωνυμίας στη λατινική γλώσσα.

Στην προκειμένη περίπτωση:

«(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur → «(Germani) lacte, caseo et carne nutriunt se.

«[...] (Germani) in fluminibus lavantur» → (Germani) in fluminibus lavant se.

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΙΧ**ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) Aenēas filius Anchīsae est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant.

β) Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatīni laedit. Marītus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit. Brutus ex vulnere dolōre magno cultrum extrahit et delictum punire parat.

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B.2. Να εντοπίσετε ποια νεοελληνική λέξη από το ζεύγος των λέξεων που σας δίνεται στη στήλη Β΄ έχει ετυμολογική συγγένεια με καθεμιά από τις λατινικές λέξεις της στήλης Α΄.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. oppugnant	i. πυγμαχία ii. πυξίδα
2. sociis	i. σοβαροφάνεια ii. σοσιαλδημοκρατία
3. turbant	i. τουρμπίνα ii. τουλίπα
4. septimus	i. εφάπτομαι ii. έπταθλο
5. modo	i. παλαίμαχος ii. παλιομοδίτικος

Μονάδες 10

B.6.α.) Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α΄ με τη συντακτική τους λειτουργία στη στήλη Β΄. Πέντε στοιχεία στη στήλη Β΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. dolo	i. γενική κτητική στις λέξεις septimus & ultimus.

21006

2. cum nato	ii. αφαιρετική οργανική του οργάνου στο ρήμα interficit.
3. in Africam	iii. γενική διαιρετική στις λέξεις septimus & ultimus.
4. regum	iv. αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα expugnant.
5. cultro	v. εμπρόθετος προσδιορισμός της κίνησης/κατεύθυνσης σε τόπο στο ρήμα portant.
	vi. αφαιρετική οργανική του μέσου στο ρήμα interficit.
	vii. εμπρόθετος προσδιορισμός της κοινωνίας στο ρήμα navigat.
	viii. αφαιρετική οργανική του μέσου στο ρήμα expugnant.
	ix. εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο στο ρήμα portant.
	x. εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο ρήμα navigat.

(μονάδες 10)

β) «Graeci Troiam oppugnant» και «Sed venti pontum turbant»: Να μετατρέψετε τις παραπάνω προτάσεις στην παθητική φωνή (μονάδες 6) και να δικαιολογήσετε σε κάθε περίπτωση την εκφορά του ποιητικού αιτίου (μονάδες 4).

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (μονάδες 10)

Μονάδες 20

21006-Λύση

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.α) Ο Αινείας είναι γιος του Αγχίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και (την) κυριεύουν με δόλο. Ο Αινείας μαζί με τον Αγχίση, μαζί με το γιο (του) και με τους συντρόφους (του) πλέει προς την Ιταλία. Αλλά οι άνεμοι τaráσσουν τη θάλασσα και (μετα)φέρουν τον Αινεία στην Αφρική.

β) Ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος, έβδομος και τελευταίος από τους βασιλιάδες (ή βασιλείς), με αυτόν τον τρόπο χάνει την εξουσία. Ο γιος του, Σέξτος Ταρκύνιος, προσβάλλει την τιμή/αγνότητα της Λουκρητίας, συζύγου του Κολλατίνου. Ο σύζυγος και ο πατέρας και ο Ιούνιος Βρούτος βρίσκουν αυτήν περίλυπη. Σε εκείνους η γυναίκα με δάκρυα αποκαλύπτει την αδικία και σκοτώνει με μαχαίρι τον εαυτό της/αυτοκτονεί. Ο Βρούτος βγάζει (τραβώντας) από το τραύμα με μεγάλο πόνο/ μεγάλη οδύνη το μαχαίρι και ετοιμάζεται να τιμωρήσει το έγκλημα.

- B.2. 1. oppugnant → i. πυγμαχία
2. sociis → ii. σοσιαλδημοκρατία
3. turbant → i. τουρμπίνα
4. septimus → ii. έπταθλο
5. modo → ii. παλιομοδίτικος

B.6.α.)

1. dolo → iv. αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα expugnant.
2. cum nato → x. εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο ρήμα navigat.
3. in Africam → v. εμπρόθετος προσδιορισμός της κίνησης/κατεύθυνσης σε τόπο στο ρήμα portant.
4. regum → iii. γενική διαιρετική στις λέξεις septimus & ultimus.
5. cultro → ii. αφαιρετική οργανική του οργάνου στο ρήμα interficit.

β) Μετατροπή στην παθητική φωνή της φράσης: «Graeci Troiam oppugnant»

→ Troia oppugnatur a Graecis.

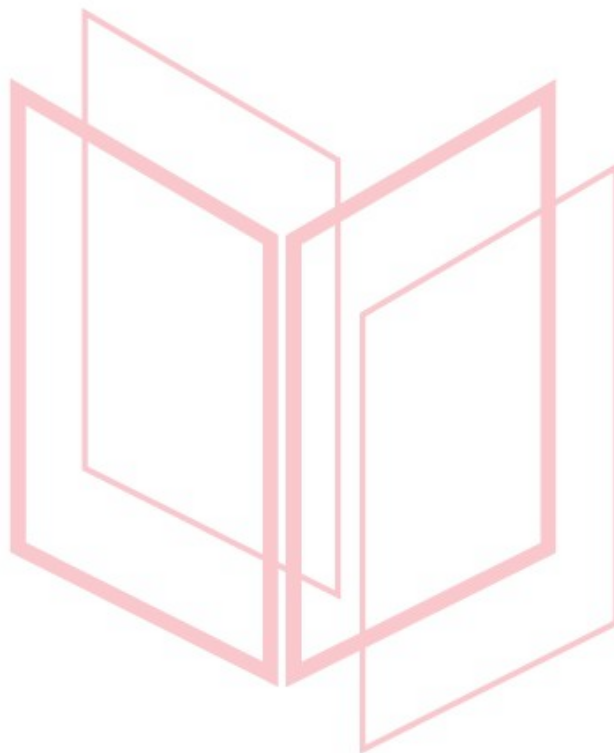
Μετατροπή στην παθητική φωνή της φράσης: «Sed venti pontum turbant»:

→ Sed pontus turbatur ventis.

21006-Λύση

Στην περίπτωση της φράσης «Troia oppugnatur a Graecis», το ποιητικό αίτιο (a Graecis) εκφέρεται εμπρόθετα, διότι είναι έμψυχο, με την πρόθεση a + αφαιρετική. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με a, γιατί η λέξη Graecis ξεκινά από σύμφωνο.

Αντιθέτως, στη φράση «Sed pontus turbatur ventis» το ποιητικό αίτιο (ventis) εκφέρεται με απρόθετη αφαιρετική, διότι είναι άψυχο.

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ